

Beslissing

Klachtnummer:	KC23.018
Klachtdatum:	4 augustus 2023
Klager:	Klager
Onderwerp:	1. Klacht over beperking bezoek 2. Klacht over inname telefoon
Verweerders:	klinisch psycholoog

Verloop van de behandeling van de klacht

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klacht die klager op 4 augustus 2023 heeft ingediend. De klachtonderdelen gaan over 1) beperking van het bezoek, 2) inname van de telefoon.

De verweerder heeft als vervanger van de psychiater en regiebehandelaar, op 9 augustus 2023 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend. De patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) van klager, heeft op 10 augustus 2023 aan de klachtencommissie een schriftelijke toelichting op de klacht gestuurd.

Op 10 augustus 2023 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden. Vanwege de vakantieperiode is de hoorzitting via Teams georganiseerd.

Aanwezig waren:

- Klager, bijgestaan door de pvp
- Verweerder

En van de klachtencommissie:

- De heer mr. H. Dontje, voorzitter
- Mevrouw L. van Iersel, psychiater
- Mevrouw A. Wolsink, zelfstandig lid.

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw N.O.M. Woestenburg, waarnemend secretaris.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klager is op het moment van de klachten bij de zorginstelling opgenomen op basis van artikel 37b Wetboek van Strafrecht (tbs met dwangverpleging) en verblijft daar in de Forensisch Psychiatrische Kliniek (FPK). De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is van toepassing op klager via artikel 9:1 lid 1 Wvggz.

De klachten gaan over:

- beperkingen in het recht op het ontvangen van bezoek (artikel 9:6 lid 1 sub b Wvggz)
- beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, concreet het innemen van de telefoon (artikel 9:6 lid 1 sub b Wvggz).

De klachtencommissie kan de klachten beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvggz en het Klachtenreglement klachten Wvggz van de Regionale Klachtencommissie (het Klachtenreglement).

Toelichting van klager

Over de klachten hebben klager en de pvp op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Klachtonderdeel 1: beperking van bezoek

Klager geeft aan dat afgelopen juli voorwaarden zijn gesteld door de behandelaars die – als hij deze zou opvolgen – zouden leiden tot het opheffen van de beperking in het recht op het ontvangen van bezoek. Deze voorwaarde was dat eerst systeemgesprekken met hem en zijn vriendin werden gevoerd. Hij heeft volledig aan deze voorwaarden voldaan, en daardoor zijn eind juli alle beperkingen opgeheven. Nog geen 72 uur later kreeg hij ineens een nieuwe beperking in het bezoek; hij mag alleen begeleid bezoek ontvangen, dat geldt voor iedereen die langskomt. Hij vindt dit onrechtvaardig, omdat hij aan alle voorwaarden had voldaan. Ook waren er in de periode zonder beperkingen geen positieve urinecontroles.

Klager vertelt dat afgesproken was dat zijn regiebehandelaar zich afgelopen maandag zou buigen over de reikwijdte van de beperking. Maandag heeft inderdaad een gesprek met hem plaatsgevonden; er zijn vragen gesteld en klager heeft openheid van zaken gegeven. Zijn regiebehandelaar gaf aan dat ze pas een uitspraak kon doen over hoe lang de beperking zou duren na een overleg met verweerder de volgende dag. De volgende dag gaf zijn regiebehandelaar aan dat er geen besluit over de beperking zou worden genomen zolang de procedure bij de klachtencommissie loopt. Klager denkt dat als de klachtencommissie zijn klacht ongegrond verklaart, hij de beperking ‘tot het einde’ van zijn verblijf in de zorginstelling behoudt.

Klager heeft anderhalve week geleden vernomen dat een familielid ernstig ziek is, daarom heeft hij uitstel aangevraagd voor de observatie die binnenkort start. Hij moet veel regelen en deze periode is daardoor volgens hem minder geschikt voor een observatie. Toen hij een verzoek tot uitstel indiende, kreeg hij te horen dat hij na de observatie in elk geval niet zal terugkeren naar de huidige zorginstelling, maar dat hij naar een andere zorginstelling zal gaan. Dat wil hij niet. Hij zal tot de observatie wel bij de huidige zorginstelling blijven.

Met verweerder heeft klager deze week nog niet gesproken. Dat vindt hij jammer, want hij had liever in samenwerking de problemen rond het bezoek opgelost. Verweerder heeft klager wel uitgelegd waarom hij de beperking heeft gekregen; omdat er geruchten zouden zijn dat hij drugs en goederen de kliniek in smokkelt. Welke vermoedens er precies zijn, zoals via wie, heeft hij pas dagen later vernomen, hij kreeg eerst heel weinig informatie. Klager mag wel de pvp en zijn advocaat ontvangen zonder begeleiding.

De pvp verwijst naar de uitgebreide toelichting die zij heeft geschreven. Zij geeft met name aan het doel van de beperkingen niet goed te begrijpen. Ten eerste omdat het gaat om beschuldigingen ten aanzien van het binnenbrengen van drugs door anderen dan het bezoek van klager (medepatiënten/personeel) waardoor een beperking van het bezoek van klager volgens haar weinig doelmatig is. Ten tweede omdat de aanleiding voor het opleggen van beperkingen is dat klager onwillig

was om zijn telefoon te laten controleren, met goede reden omdat er gesproken werd over het controleren van berichten van de pvp en zijn advocaat. Deze twee opmerkingen gelden zowel voor de klacht over de beperking van bezoek als de klacht over inname van de telefoon.

Klachtonderdeel 2: inname van telefoon

De inname van de telefoon vond plaats op 1 augustus. Klager was bereid om zijn telefoon af te geven, omdat hij wist van de verdenkingen. Hij geeft aan dat hij er niet van houdt dat anderen zijn berichten lezen, maar hij stemde in omdat hij het doel begrijpt. Hij werd uitgenodigd door twee sociotherapeuten om mee te gaan naar de game-room. Ze vertelden hem dat ze alle berichten gingen lezen, waarop klager aangaf dat het niet om alle berichten kon gaan, omdat berichten van de pvp en de advocaat niet gelezen mogen worden. De berichten bovenaan waren van de pvp en de advocaat. De controle is daarna afgebroken. Een tijdje later werd klager opnieuw naar de game-room geroepen en werd gezegd dat er opdracht en toestemming was van verweerder om alle berichten te lezen en dat dit kon gebeuren in klagers aanwezigheid, maar ook zonder hem. Er werd gezegd dat toestemming van hem niet nodig was. Klager gaf daarop aan dat het strafbaar is om berichten van de pvp en de advocaat te lezen en hij vroeg de sociotherapeuten of zij zich er bewust van waren dat ze de berichten van een hacker gingen lezen, die op dat moment rancuneus was. Toen werd gezegd dat ze de berichten niet zouden lezen en is de controle stopgezet.

De volgende dag werd klager door een andere sociotherapeut uitgenodigd voor de controle. In eerste instantie ging het alleen om het monitoren van contactverkeer; klager heeft daarvoor toestemming gegeven. Bij het openen van de berichten zag hij dat hij berichten van medepatiënten had gekregen. Deze had hij nog niet gelezen, omdat hij geen beschikking had over zijn telefoon. Hij heeft de berichten van de medepatiënten geopend en laten zien. Daarna vroeg hij of ze niet nog meer berichten wilden zien. 's Avonds werd gezegd dat dat oorspronkelijk de bedoeling was, maar uiteindelijk is dat niet gebeurd. Wel werd gezegd dat er verdachte zaken waren aangetroffen. Klager begreep niet waar dan, want er was bijna niets op zijn telefoon gecontroleerd.

Daarna is zijn telefoon ingenomen, hoewel hij het meer ervaarde als een beroving. Er kwamen plotseling negen mensen in zijn kamer en de telefoon werd erg snel opgepakt en meegenomen. Klager is verteld dat zijn telefoon is ingenomen, omdat er vermoedens waren dat een personeelslid corrupt is en drugshandel voert met klager. Dat is later in een gesprek met verweerder bevestigd. Klager begrijpt niet hoe ze kunnen denken dat hij drugs verspreid in de kliniek; hij zit in een kamerprogramma met cameratoezicht dus hij snapt niet hoe ze denken dat dit mogelijk is. Pas dagen later hoorde hij op welke medewerker de verdenkingen liggen. Hij weet nog steeds niet welke verdachte dingen er bij wie zijn aangetroffen. Zijn telefoon is 48-72 uur ingenomen. Klager heeft zijn telefoon momenteel weer terug en er zijn geen controles meer.

Beide klachten

Klager zegt dat hij sinds hij in 2018 bij de zorginstelling verblijft en steeds wordt geconfronteerd met verdenkingen over drugshandel en daardoor met beperkingen in zijn vrijheden. Er komt volgens hem nooit enig bewijs, terwijl als hij het echt gedaan zou hebben dat wel aangetoond zou worden in een kliniek met zo'n hoog beveiligingsniveau. Hij weet van zichzelf dat hij het niet gedaan heeft en vindt het onvoorstelbaar dat men denkt dat hij dit allemaal in zijn eentje zou kunnen doen. Hij vraagt om de beperking voor minder personen te laten gelden. Hij wil graag contact hebben met zijn dierbaren en wil daarvoor zijn vrijheden verder opofferen. Hij heeft liever een kamerprogramma met de deur op slot en met cameratoezicht, en dat hij dan bezoek op zijn kamer ongebeleid (met cameratoezicht) kan

ontvangen. Dat zou voor hem het minst bezwarend zijn. Hij heeft geen zin in een strijd tijdens zijn laatste maand in deze instelling en daarom zal hij zich bereidwillig opstellen.

Verder geeft hij aan dat de onderbouwing voor de beperking van bezoek en inname telefoon hetzelfde zijn, maar zijn telefoon heeft hij inmiddels terug en het bezoek niet.

Ten slotte geeft de pvp aan dat haar opvalt aan het verweer dat ook wordt gesproken over bescherming van klager zelf, maar dat staat niet als doel van verplichte zorg in artikel 9:6 Wvvgz. Wat betreft de andere oplossing die klager noemt, vindt ze dat van behandelaren verwacht had mogen worden dat ze onderzocht hebben of er voor klager minder ingrijpende middelen waren om het doel te bereiken.

Toelichting van verweerder

Klachtonderdeel 1: beperking van bezoek

Verweerder licht toe dat een nieuwe beperking van bezoek heeft plaatsgevonden, omdat sprake was van een nieuwe situatie; er waren aanwijzingen van drugshandel door klager. Verweerder geeft aan dat hij summier zal antwoorden op vragen, omdat de setting van de afdeling met zich meebrengt dat er terughoudend omgegaan wordt met het delen van informatie vanwege privacy en veiligheid van onder meer andere patiënten. Wel kan hij zeggen dat telefooncontroles bij andere patiënten hebben geleid tot verdenkingen op klager. Bij een andere patiënt is een bericht op de telefoon gevonden afkomstig van klager. Om wie het gaat en waar het over ging, kan verweerder niet zeggen. Het is ook niet in detail met klager besproken; klager heeft wel te horen gekregen dat uit telefoongegevens blijkt dat hij betrokken is bij handel in drugs.

De beperking van bezoek geldt momenteel voor alle bezoekers. De achterliggende reden is dat verweerder op het moment niet 'gewoon alert' is, maar zeer alert, omdat het gaat om ernstige vergrijpen die direct invloed hebben op de orde en veiligheid van een pittige afdeling van de kliniek. Binnenbrengen en verspreiden van drugs is een ernstig vergrijp. Daarnaast is het ook ter bescherming van klager zelf om dit zoveel mogelijk te voorkomen. Omdat er altijd veel onduidelijkheid is rond klager als het om dit thema gaat, en er uit de telefooncontroles geen concrete aanwijzingen naar voren komen wie de drugs zou binnenbrengen, is het niet mogelijk een specifieke beperking voor één persoon op te leggen. Wie de drugs binnenbrengt is momenteel niet bekend; er worden tijdens deze zitting namen genoemd maar volgens verweerder is daar geen bewijs voor en zijn deze namen ook nooit door hem genoemd.

Verweerder heeft op vrijdag 4 augustus tegen klager gezegd dat het bezoek in elk geval beperkt zou zijn tot maandag, omdat klager dan weer met zijn regiebehandelaar zou spreken. Van de opmerking van klager dat na overleg met verweerder zou zijn besloten om de hoorzitting af te wachten, weet verweerder niets af. Verweerder kan niet aangeven wanneer de beperking eraf gaat, maar het zal niet automatisch tot het einde van klagers verblijf bij de zorginstelling zijn. Het is afhankelijk van het onderzoek dat nog loopt en in hoeverre de vraagtekens opgelost worden. Mogelijk duurt dat één tot twee weken.

Klachtonderdeel 2: inname van telefoon

Verweerder geeft aan dat hij zelf aanwezig was bij het innemen van de telefoon van klager. Het ging niet om een 'beroving', zoals klager aangeeft, maar verweerder kan zich wel voorstellen dat het voor klager een indrukwekkend moment was. Er is voor gekozen om de deur vlot open te doen en direct

richting de telefoon te lopen, omdat uit eerdere ervaringen met klager bleek dat hij de telefoon voorafgaand aan de inname gesaboteerd had.

Wat klager ter zitting vertelt over de controle van zijn berichten en wat de rol van verweerder daarbij zou zijn, klopt volgens verweerder niet. Hij heeft geen opdracht gegeven om berichten van de pvp en de advocaat te bekijken. Wat wel is gebeurd is dat één van de sociotherapeuten verweerder heeft gebeld toen klager commentaar had op de telefooncontrole. Toen is afgesproken dat verweerder zou nagaan wat de precieze eisen aan telefooncontrole waren, maar de jurist was er op dat moment niet, dus daarom is de controle afgebroken. Wat verweerder en collega's wilden nagaan was of de berichten van de pvp en de advocaat daadwerkelijk van deze twee personen afkomstig waren, of dat andere telefoonnummers onder deze naam waren opgeslagen. Later is dat alsnog gecontroleerd; daarvoor is niet inhoudelijk in de berichten gekeken, maar zijn alleen de telefoonnummers gecontroleerd.

Er zijn een aantal verdachte zaken aangetroffen tijdens de telefooncontrole. Eén daarvan was dat er voor 1 augustus 2023 geen berichten te vinden waren op de telefoon. Klager kon dat uitleggen – de telefoon verwijdert automatisch berichten na een paar weken – maar op het moment zelf was dat verdacht. Verder zijn er geen verdachte zaken gevonden in de telefoon van klager. Op vrijdag heeft klager de telefoon weer teruggekregen. Er bestond enige twijfel om dat te doen, maar klager kreeg het voordeel van de twijfel.

Wat betreft de urinecontrole geeft verweerder aan dat tijdens een telefooncontrole berichten zijn gevonden waaruit blijkt dat klager graag schone urine wilde hebben.

Verweerder reageert op het aanbod van klager om te helpen bij het scherpstellen van telefooncontroles; dat is volgens hem vermenging van rollen en dat is niet wenselijk. Wel roept het vragen op bij verweerder; als het mogelijk is om berichten te controleren die al verwijderd zijn van de telefoon, waarom heeft klager dat dan tijdens de telefooncontrole niet verteld? Het tweede waarop verweerder wil reageren is dat klager zichzelf tijdens deze zitting presenteert als de ideale patiënt die overal medewerking aan wil geven. In het gesprek dat verweerder zelf afgelopen week heeft gehad met klager, gaf klager echter toe dat hij in het verleden weleens een 'vingertje' had geregeld (schone urine) en dat hij toen ook drugs had besteld en gebruikt. Klager zegt dat hij open is, maar zo wordt zijn houding in de kliniek niet ervaren.

Verder benoemt verweerder dat klager zojuist aangaf dat verweerder niet in gesprek wilde voorafgaand aan de zitting. De reden daarvoor is dat het verzoek om gesprek bij verweerder binnenkwam via de sociotherapeut, waarbij werd gezegd: 'Meneer wil met je spreken, omdat hij wil regelen dat de beperking bezoek eraf gaat, zodat de zitting niet hoeft plaats te vinden'. Verweerder wilde die onderhandeling niet aangaan, het leek hem beter om de zitting wel te laten plaatsvinden en er was op dat moment geen noodzaak om met klager te spreken. Bovendien is afgelopen dinsdag een andere collega waarnemend regiebehandelaar van klager geworden. Dat betekent ook dat verweerder geen antwoorden kan geven over toekomstig beleid; hij is geen regiebehandelaar meer.

Beoordeling van de klacht

Op basis van het klachtdossier, de inzage in het behandeldossier en wat op de zitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

Klachtonderdeel 1: beperking van bezoek

De klacht gaat over een beperking in het ontvangen van bezoek; al het bezoek van klager moet begeleid plaatsvinden sinds 2 augustus 2023. Klager heeft eerder een beperking voor het ontvangen van bezoek

gehad; bij deze beperking ging het alleen om begeleid bezoek van zijn vriendin. Sinds 29 juli 2023 waren alle beperkingen voor het bezoek opgeheven. In de schriftelijke beslissing van 2 augustus 2023 is beschreven dat klager opnieuw beperkingen opgelegd krijgt, vanwege aanwijzingen dat klager drugs verhandelt binnen de kliniek die van buiten geleverd wordt.

De schriftelijke beslissing van 2 augustus 2023 is gebaseerd op artikel 9:6 lid 1 onder b Wvvgz. Volgens dat artikel kan behandeling, zoals beperking van het recht op het ontvangen van bezoek, ondanks het ontbreken van overeenstemming na overleg over het zorgplan en ondanks verzet, plaatsvinden *voor zover dit volstrekt noodzakelijk is om het ernstig nadeel af te wenden dat klagers psychische stoornis binnen de accommodatie veroorzaakt*.

De klachtencommissie kan de overwegingen om klager opnieuw deze bezoekbeperking op te leggen, volgen. Concrete aanleiding voor de beperking deze keer is dat er berichten zijn gevonden bij medepatiënt(en) over de invoer van drugs in de kliniek. Omdat niet duidelijk is wie de drugs binnenbrengt, is de beperking opgelegd aan iedereen. De klachtencommissie overweegt dat de onderbouwing in de schriftelijke beslissing van 2 augustus 2023 summier is, maar begrijpt uit hetgeen ter zitting naar voren is gekomen dat klager wél mondeling meer uitleg heeft gekregen – onder meer dat er berichten zijn gevonden – en dat concrete namen noemen niet mogelijk was, omdat het onderzoek naar de verdenkingen nog plaatsvindt.

Uit de verklaringen van verweerders en het dossier maakt de klachtencommissie op dat het verwachte ernstig nadeel in de kliniek bestaat uit het risico op ernstig lichamelijk letsel en/of ernstige psychische schade, en/of gevaar voor de algemene veiligheid van personen (artikel 1:1 lid 2 onder a en d Wvvgz), vanwege het binnenbrengen van drugs. De klachtencommissie vindt dat verweerders de verdenkingen en de noodzaak voor deze bezoekbeperking voldoende hebben onderbouwd.

Wat betreft de proportionaliteit wordt door en namens klager aangegeven dat de beperking van begeleid bezoek beperkt zou moeten worden tot de personen waar concrete verdenkingen tegen bestaan. De klachtencommissie begrijpt de overwegingen van verweerder om de beperking op te leggen aan iedereen, omdat niet duidelijk is wie drugs invoert in de kliniek. Over de subsidiariteit geeft klager aan dat overeenstemming met hem had kunnen worden gezocht voor controles na afloop van elk bezoek. Ook vraagt hij ter zitting aan de klachtencommissie om een alternatieve maatregel, namelijk een kamerprogramma met de deur op slot, waarbij hij onbegeleid bezoek met cameratoezicht kan ontvangen en niet meer op de afdeling komt. De klachtencommissie kan geen beslissingen nemen over (alternatieve) behandelingen of beperkingen; de commissie toetst alleen of verweerder de maatregel voldoende heeft onderbouwd. De onderhavige beslissing is volgens de klachtencommissie voldoende onderbouwd. Doordat verdenkingen van drugsgebruik en -handel bij klager steeds terugkerend zijn, zijn er steeds minder alternatieven om toe te passen.

De klachtencommissie zal deze klacht ongegrond verklaren.

Klachtonderdeel 2: inname van telefoon

De klacht gaat over inname van de telefoon van klager. Op 1 augustus 2023 geeft klager in eerste instantie toestemming voor een telefooncontrole, maar deze toestemming wordt later ingetrokken. Op 2 augustus 2023 krijgt hij een schriftelijke beslissing voor inname van zijn telefoon; hierin is beschreven dat zijn telefoon wordt ingenomen vanwege aanwijzingen dat klager drugs verhandelt binnen de kliniek die van buiten geleverd wordt.

De schriftelijke beslissing van 2 augustus 2023 is gebaseerd op artikel 9:6 lid 1 onder b Wvvgz. Volgens dat artikel kan behandeling, zoals beperking van het recht op het ontvangen van bezoek, ondanks het ontbreken van overeenstemming na overleg over het zorgplan en ondanks verzet, plaatsvinden *voor*

zover dit volstrekt noodzakelijk is om het ernstig nadeel af te wenden dat klagers psychische stoornis binnen de accommodatie veroorzaakt.

De overwegingen voor het opleggen van deze beperking zijn hetzelfde als bij het opleggen van de beperking van bezoek, dat is aangezegd in dezelfde schriftelijke beslissing. Ook de argumenten die door en namens klager zijn aangevoerd en het verweer zijn vergelijkbaar met de argumenten bij het beperken van bezoek. De klachtencommissie begrijpt de overwegingen van verweerder voor inname van de telefoon, mede doordat de aanloop naar het inzien van de berichten niet optimaal verliep door eerst wel en later geen instemming om de berichten in de telefoon te mogen bekijken. Daarnaast constateert dat de klachtencommissie dat de inname van de telefoon voor een beperkte duur plaatsvond en zodra de berichten bekeken waren, de telefoon weer is teruggegeven. Daarmee voldoet de maatregel volgens de klachtencommissie aan eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. De klachtencommissie zal deze klacht ongegrond verklaren.

Beslissing

De klachtencommissie:

- verklaart de Wvggz-klacht over beperking van het bezoekrecht **ongegrond**
- verklaart de Wvggz-klacht tegen inname van de telefoon **ongegrond**

De beslissing is genomen op 10 augustus 2023 door de heer mr. H. Dontje, voorzitter, mevrouw L. van Iersel en mevrouw A. Wolsink, leden, in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw N.O.M. Woestenburg.

Klager, zijn vertegenwoordiger en de zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland voor een beslissing over de klacht. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de beslissing is meegedeeld (artikel 10:7 Wvggz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 28 augustus 2023 verstuurd aan klager, pvp, verweerder(s), directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.